

A főszakács gyűjteménye

Katalogizáljuk könyveinket – vagy bármi mást – egy olyan alkalmazással, amelynek csak az ISBN-azonosítót kell megadnunk, a többi adatot önműködően lekérdezi.

Aha! Szóval itt van a 2005-ös borenciklopédiám! *Mon Dieu*, François, már mindenhol kerestem. Várj csak egy percet! Itt a párizsi szakácskönyvem, a toszkánai gyűjteményem és a provance-i fűszerekről szóló leírásom is! Mégis hány könyvem van itt nálad!? Nem, *mon ami*, semmi másra nem célozgatok, azon kívül, hogy egy ideje már keresem őket. Igen, kétségtelenül igazad van, legalább nem vesztek el. Na mindegy, inkább igyekezz, és teríts meg, *mon ami*, vendégeink bármelyik pillanatban betoppanhatnak.

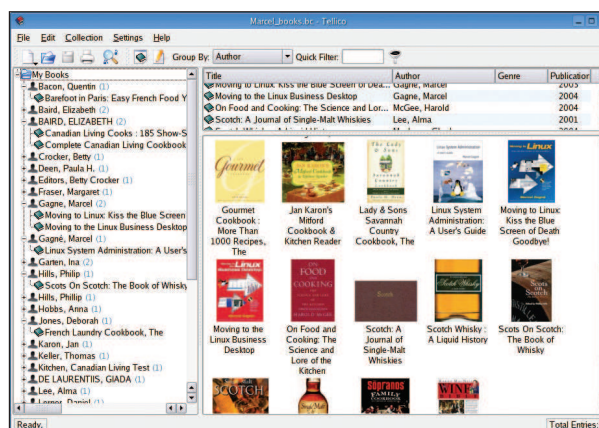
Ó, késő, hiszen már meg is érkeztek. Üdvözöllek benneteket, *mes amis* a *Chez Marcelben*, ahol a legfinomabb linuxos fogások a menü állandó tagjai, és a borospince a világ legjobbjai közé tartozik! Foglaltok helyet, éreztétek magatok otthon, *François* máris hozza a bort.

Kérlek, *mon ami*, szaladj le a pince északi szárnyába, és hozd vissza azt a 2000-res bordóit, amit nemrég... khm, szóval minőségellenőrzésnek vetettünk alá. A „2010-ig nem nyitható ki” feliratú *Margaux* mellett van.

Vite, François. *Mozogj!*

Amíg készséges segítőm visszaér az itallal, hadd ismeressem mai menünket. Mint tudjátok, a *Chez Marcel* az elmúlt évek során már számos recepttel szolgált; és persze borból sem kis mennyiség fogyott. Bármennyire is szeretnék visszaemlékezni mindenre, a valóság az, hogy nem megy. Éppen ezért több polcnyi a *Linuxról*, a főzésről és a borokról szóló könyv sorakozik a konyhában, a pincében és az irodában egyaránt. Innen kezdve az egész csak szervezés kérdése, éppen ezért szükségem van egy adatbázisra.

De miféle adatbázis legyen ez? Nyilván valami elképesztően rugalmas, mégis könnyen kezelhető dolog. Például a *Tellico*. *Robby Stephenson Tellicoja* elvileg gyűjteménykezelésre született, ám szerintem inkább egy roppant sokoldalú, személyi könyvtárrendszer. Nagyszerű eszköz receptes könyveink katalogizálására, de mellettük a linuxos kiadványok, a tudományos-fantasztikus regények és a krimik is kiválóan megférnek. (1. ábra) Arra is kiválóan megfelel, hogy figyelemmel kövessük barátainknak és családtagjainknak mely könyveinket adtuk kölcsön. Nem tudom, ti hogy vagytok vele, *mes amis*, de én elég sok könyvet kölcsönadtam az elmúlt években, és jó részük bizony sose

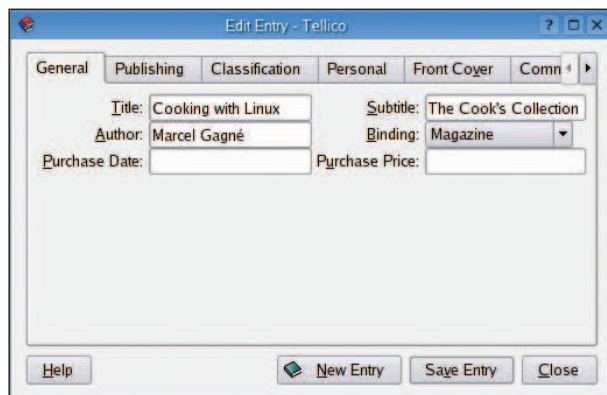
1. ábra A Tellico egy egyszerű személyi könyvtárrendszer, ráadásul jól is néz ki

került hozzám vissza. Akik kölcsönkérték a könyveimet, elfelejtették, hogy kitől kapták őket, és én is elfelejtettem már, hogy kinek mit adtam oda. Kivéve persze *François*-t. Róla külön listát vezetek.

A *Tellico* sablonok segítségével már gyűjtemények – videók, zenék, érmék, bélyegek stb. – rendszerezésére is használható. Még borospincékhez is van hozzá sablon. Saját gyűjteményeket is létrehozhatunk alatta, továbbá a meglévő úrlapokat is módosíthatjuk. Szeretném megmutatni, hogyan lehetséges mindez. Előfordított csomagokat szinte minden fontosabb terjesztéshez – *Fedora*, *SuSE*, *Mandrake*, *Slackware* stb. – találunk. A forrást is letölthetjük (lásd az internetes forrásokat), ekkor a megszokott öt lépésből álló telepítési folyamatot kell végigjártszanunk:

```
tar -xzf tellico-0.13.1.tar.gz
cd tellico-0.13.1
./configure --prefix=/usr
make
su -c "make install"
```

A *Tellico* egy a *KDE 3.1*-es vagy újabb kiadása alá készült csomag, működéséhez szükség van a megfelelő *Qt* és *KDE* fejlesztői könyvtárakra. Ha forrással dolgozunk, akkor

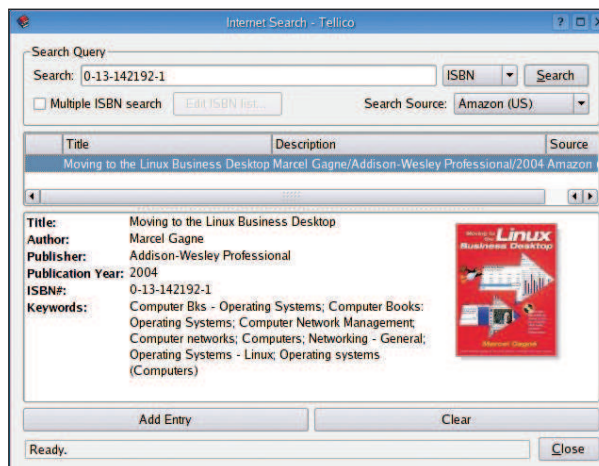
2. ábra Könyv adatainak beírása egy gyűjteménybe

néhány további, elhagyható könyvtár lefordítását is fontoljuk meg. A *taglib* fejlesztői könyvtársoport az első ilyen, segítségével zenei fájlokból ki tudjuk olvasni adataikat; erről még lesz szó. Egy másik kiegészítő a *yaz*. Ha ezzel együtt fordítjuk le a *Tellico*-t, akkor alóla **Z39.50** kereséket tudunk indítani.

Amikor elindítjuk a *Tellico*-t – a *tellico* paranccsal –, akkor közhelyesen szólva, tiszta lappal kezdünk. Nagyítsuk kényelmes méretre az ablakot, és máris nekiláthatunk első gyűjteményünk megadásának. Ha könyvgyűjteményt akarunk megadni, akkor kattintsunk a *Tellico* menüsor *File (Fájl)* parancsára, majd a *New (Új)* és a *New Book Collection (Új könyvgyűjtemény)* parancsra. Mint említettem, a *Tellico* egy kiváló személyi könyvtárrendszer, segítségével figyelemmel követhetjük, hogy milyen könyveink vannak, mikor és hol vásároltuk őket, valamint kinek adtuk őket kölcsön. Azonban mielőtt használhatnánk ezeket a szolgáltatásait, rögzítenünk kell gyűjteményünk tagjainak adatait. (2. ábra)

A különféle lapokon megadhatjuk a szerző nevét és a könyv címét, de beírhatjuk a kiadót, a megjelenés dátumát, hogy hányadik kiadásról van szó, a műfajt, a sorszámot, a kiadvány állapotát, hogy dedikált példányról van-e szó, hogy éppen kölcsönadtuk-e valakinek, valamint kiolvastuk-e. Rengeteg további mező is van, ezek felfedezését az olvasóra hagyom; talán még a borítókép megadásának az 1. ábrán is látható lehetőségére szeretném felhívni a figyelmet. Ha mindezen adatok beírása túlságosan hosszadalmasnak tűnik, akkor van egy másik lehetőség is. Nem, nem arra gondolok, hogy fel kell bérelni valakit. Mindössze internetkapcsolatra van szükségünk, a *Tellico* tökéletes kényelmet biztosít. Kattintsunk az *Edit (Szerkesztés)* menü *Internet Search (Internetes keresés)* parancsára.

Amikor az *Internet Search* párbeszéd megjelenik (3. ábra), adjuk meg a könyv címét, szerzőjét és *ISBN*-azonosítóját (*International Standard Book Number, nemzetközi szabványos könyvazonosító*) vagy az általunk kiválasztott kulcsszót. A keresések az *Amazon.com* adatbázisa alapján történnek, de brit, japán és német oldalakon is tudunk keresni. Ha *ISBN*-azonosító alapján akarunk keresni, akkor jó esetben csak egy találatot fogunk kapni, míg másfajta kereséseket indítva többet is. Válasszuk ki a megfelelőt, majd kattintsunk az *Add Entry (Bejegyzés hozzáadása)* gombra.

3. ábra Internetelérés birtokában a könyvek adatainak megadása gyerekjáték

Ekkor frissül az adatbázisunk, sőt, a borító képe is belekerül. A *Tellico* képes az intelligens, adott címre vagy címtartalománra vonatkozó keresésre is. Az adatokat a jobb oldalon látható listákban szereplő, a mezőknek megfelelő oszlopok hozzáadásával vagy eltávolításával kedvünk szerint érthetjük el. Ha például mindig tudni szeretnénk, hogy mi van kölcsönadva, akkor kattintsunk az egér jobb gombjával a mezősorra, és adjuk hozzá a *Loaned (Kölcsönadva)* mezőt. Ekkor a kölcsönadottként megjelölt könyvek mellett egy zöld pipa jelenik meg.

Az említettek mellett egyéb lehetőségeink is vannak a *Tellico* adatbázisának feltöltésére. Nyissuk meg a *File* menü *Import* almenüjét. Itt választhatunk, hogy milyen formátumú fájlból akarunk adatokat beemelni: *CSV*, *Alexandria*, *Bibtex* stb.

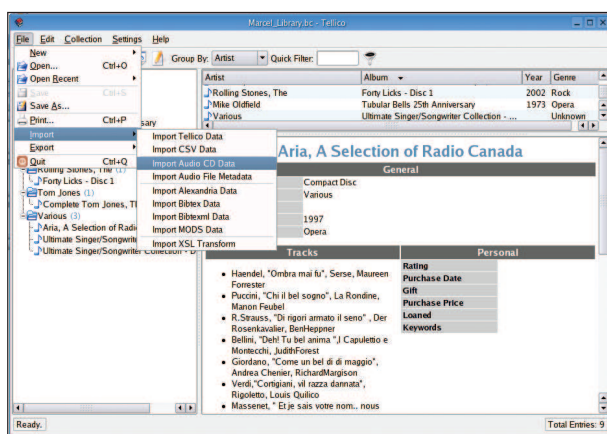
Az exportálási szolgáltatás még érdekesebb – közben térjünk át a jelentéskészítés témájára. Persze egy-egy bejegyzést bármikor kiírathatunk, de az exportálási szolgáltatás ennél jóval többre is alkalmas. A *HTML* exportálást választva például készíthetünk olyan *HTML* oldalt, amelyen minden könyvünkről szerepelnek az általunk kiválasztott adatok. Megadhatjuk, hogy mi legyen a *HTML* fájl neve, hogy hogyan akarjuk formázni az egyes bejegyzéseket vagy mezőket, és így tovább. Végeredményként egy szépen formázott, letisztult *HTML* oldalt kapunk. (4. ábra)

Mielőtt továbblépnénk, szeretnék megemlíteni egy másik exportálási lehetőséget, ami különösen a szívemhez nőtt. Ha a listáról az *Export to PilotDB* elemet választjuk, akkor *PDB* formátumú, *Palmon* is olvasható jelentést tudunk előállítani. A *hotsync*-kel másoljuk fel a dokumentumot, és bármikor kéznél lesz a katalógusunk.

Korábban említettem, hogy a *Tellico*hoz más gyűjteményekhez, például zeneiekhez is léteznek sablonok. Aki még nem rendelkezik semmilyen katalógussal, egyszerűen válassza a *File* menü *New Music Collection (Új zenegyűjtemény)* parancsát. A *CD*-k adatainak megadása hasonló a könyveknel látotthoz, csak a mezők különböznek. *CD*-gyűjteményünk katalogizálása még könnyebb, ha a *taglib* kiterjesztések telepítve vannak a gépünkre. Ekkor csak tegyük be a kívánt zenei *CD*-lemezt a *CD-ROM*- vagy *DVD*-meghajtónkba, és kattint-

Title	Author	Genre	Publication Year	Loaned
Barefoot in Paris: Easy French Food You Can Really Make at Home	Ina Garten; Quentin Bacon		2004	
Betty Crocker's Quick & Easy Cookbook	Betty Crocker; Betty Crocker Editors		2003	
Canadian Living Cooks : 185 Show-stopping Recipes from Canada's Favourite Cooks	ELIZABETH BAIRD; DAPHNA RABINOVITCH; EMILY RICHARDS		2003	
Canadian Living Cooks Step By Step	DAPHNA RABINOVITCH		2001	
Canadian Living's Family Cookbook: Hundreds of Recipes for Great Food & Special Times with Family & Friends (From the Kitchens of Canadian Living Magazine)	Canadian Living; Margaret Fraser; Elizabeth Baird; Canadian Living Test Kitchen		1995	
Cooking with Linux	Marcel Gagné			
Dorothy L. Sayers: Her Life and Soul	Barbara Reynolds		1997	X
Everyday Italian : 125 Simple and Delicious Recipes	GIADA DE LAURENTIIS		2005	
Herbes De Provence: Seven Top Provençal Chefs and Their Recipes	Anthony Gardiner, John Freeman		2002	

4. ábra HTML formátumú jelentés

5. ábra A Tellico közvetlenül a CD-lemezokről is képes beolvasni a címeket, az előadók nevét és a zeneszámok adatait

General Personal Label Image Comments

Producer: Herder Estate Wines Appellation: VQA Niagara

Varietal: Foch Vintage: 2002

Type: Red Wine Country: Canada

Buttons: Help, New Entry, Save Entry, Close

6. ábra Akár borospince-adatbázist is készíthetünk

sunk a **File** menü **Import**, majd **Import Audio CD Data** (**Zenei CD adatainak importálása**) parancsára. (5. ábra) A program beolvassa a **CD** adatait, majd beemeli őket a katalógusba.

Ha az adatok beolvasása megtörtént, lépünk vissza, és egészítsük ki az adatokat, ahogy kívánjuk. Természetesen, ha bakeliten vagy szalagon van a gyűjteményünk,

akkor marad a gépelés. A könyvekhez hasonlóan itt is megjelölhetjük a kölcsönadott anyagokat. Ha pontosan tudjuk, milyen könyveink és zenéink vannak, és éppen hol találjuk őket, akkor garantáltan megnyugszik a lelünk. Dőljünk hátra, lazítsunk – így még egy pohárka bor is jobban fog esni.

És újra a bornál találjuk magunkat, na nem mintha ez olyan rossz téma volna. Mi van a borospincével? Hihetetlen, de a **Tellico** még itt is szóba jön. Ahogy könyveinket és zenéinket katalogizáltuk, úgy bogyűjteményünk adatait is összegyűjthetjük. Kattintsunk a **File** menü **New** pontjára, majd a **New Wine Collection** (**Új bogyűjtemény**) parancsra. Kattintsunk a **Collection** (**Gyűjtemény**), majd a **New Entry** (**Új bejegyzés**) parancsra, és szép egyenként meg is kezdhetjük boraink adatainak bevételét. (6. ábra)

Sajnos nincs semmiféle varázslatos mód arra, hogy bogyűjteményünk jellemzőit egy csapásra beillesztjük az adatbázisba – minden egyes üveget kézbe kell vennünk, és be kell gépelnünk az adatait. Persze ez legyen a legnagyobb bajunk, hiszen ha lent lehetünk a pincében, és szösmötölhetünk a gyűjteményünkkel, az nem is teher, hanem szórakozás.

Végül, ha valaki egyedi adatbázisok kezelésére keres megoldást, ismét a **Tellicot** tudom ajánlani. Ha az előre megadott sablonok egyike sem felel meg igényeinknek, hozzunk létre saját gyűjteményt. Az alapértelmezett gyűjteménymezők ekkor rendkívül egyszerűek, csak a címre hagyatkoznak, de bátran módosítsuk őket. Miután létrehoztuk egyedi gyűjteményünket, kattintsunk a menüsor **Collection** (**Gyűjtemény**) elemére, majd válasszuk a **Collection fields** (**Gyűjteménymezők**) parancsot. Itt további mezőket is megadhatunk, ezek szövegesek, numerikusak vagy bármilyen egyéb lehetnek, amit csak szeretnénk.

Most látom, **mes amis**, az óra mutatója bizony már a záróra után ballag. Most, hogy borospincénk tökéletesen naprakész lett, **François** minden figyelmét rátok fordíthatja, és örömmel tölti újra poharatokat. A következő alkalomig, **mes amis**, igyunk egymás egészségére!
A votre santé! Bon appétit!

Linux Journal 2005. április, 132. szám

Marcel Gagné díjnyertes író, az ontarioi Mississaugában él. Legújabb, immár harmadik könyve a **Moving to the Linux Business Desktop** (ISBN 0-131-42192-1, Addison-Wesley). Hobbipilóta, Top-40-es lemezlovas volt, tudományos-fantasztikus írások szerzője, jelenleg egy kisebb origami T-Rexen dolgozik. A mgagne@salmar.com címen érhető el. Weboldalán számos további érdekességet találni, többek közt kiváló boros hivatkozásokat is: www.marcelgagne.com.

KAPCSOLÓDÓ CÍMEK

- www.periapsis.org/tellico
- www.marcelgagne.com